

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru prim' dacatu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „

Pentru Romanii'a

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separatu. In locul deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Croati'a si Transilvani'a.

Ni sierbesce de una adeverata satisfacere si bucuria, vedendu ca natiunile apesate d'in Ostrunguri'a vinu totu mai tare la cunoscintia ca, spre combaterea inamicului comunu, se recere unitatea poteriloru morali d'in partea combatentiloru. Bucuri'a nostra este cu atatu mai mare, cu catu programulu intielegintiei romane intrunite in Turd'a, la 1/13 ianuariu a. c., — care este programulu totoruru Romaniloru transilvanieni, — casciga d'in di in di mai mare terenu si la cele-lalte natiuni apesate. Dreptu constatare a acestoru-a, publicamu cu vuna placere urmatoriulu articlu, aparutu in Nr. de la 26 maiu alu Reformei Dlui Schuselka, — acestu barbatu germanu demnu de recunoscintia romaniloru, — si reprodusu si in foia franceza Correspondance Slave, Nr. 42:

„In imperiulu lui San' Stefanu, lucrurile nu innainteza. Semenetur'a noveloru institutiuni magiare nu pote prospera, de-si pamentulu este bunu. Fructulu ce cresce in loculu spicului aurii, nu este alta decatu neghina. Nice multimea dispusitiuniloru extraordinarie ale guvernului magiaru, nice activitatea cea pre incordata si pre pripta a dietei nu pote indrepta reulu; d'in contra, elu creace si, cu fia care pasu ce se face in acasta directiune, devine totu mai periculosu; situatiunea interna a Ungariei devine, pre di ce merge, totu mai seriosa.

„Dar' cari sunt ore cauzele acestei critice situatiuni interne a imperiului lui Stefanu? Ei bine, acele sunt forte multe, si ar' fi una incercare pre temeraria a le insira aici tote; totu-si doue sorginti principale ale reului, de cari bolesce asta-di organismulu statului magiaru, nu se potu ascunde: uniunea seu asié numita impacare cu Croati'a, de una parte, si uniunea seu mai bine fusiunea Transilvaniei cu Ungari'a, de alta parte. Aceste uniuni nenaturale sunt consecintie proce-sului progresivu de magiarizare, care in desvolta-re sa pote deveni fatalu pentru venitoriulu Ungariei.

„Regatulu Croatiei si alu Slavoniei, precum si marele principatu alu Transilvaniei, aceste teritorie principale ale coronei lui San' Stefanu, cari d'in tempuri immemoriali si-au pastratu independintia loru constitutiunale langa regatulu Ungariei, au trebuitu se renuncie acum in favorulu acestui d'in urma la vietia loru individuale, politica si legislativa. Pentru ca Ungari'a se se centralizeze si magiarizeze mai usioru, Croati'a si Transilvani'a au trebuitu se capituleze legalmente; Slavii, Romanii si Nemtii au trebuitu se recunosca suprematia magiara seu, celu putienu, se nu cartesca contra ei. Planulu a fostu croitu de minune, guvernulu actualu magiaru l'a si realizatu in aparintia prin una uniune a Croatiei si Transilvaniei cu Ungari'a; in ce modu s'a facutu acasta, scie tota lumea.

„Croati'a scapa inca binisioru cu impacarea, pre candu Transilvani'a remase cu manile gole. Transilvaniei i s'a nimicitu nedependintia, ba i s'a stersu si numele, pre candu Croatiei i s'a concesu totu-si una autonomia, destulu de insemnata.

„Croati'a primi asié-dara ce-va, Transilvani'a inse nemic'a. Dreptulu de statu alu Croatiei nu s'a recunoscutu in totalitatea sa; nedependintia constitutiunala a Transilvaniei inse s'a stersu cu totul. Cum se pote ore explica acasta procedura a guvernului pestanu?

„Pana in timpulu imperatului Iosifu II, magiarii nu facura inca incercari seriose de magiarizare. De la Iosifu II inse incepe adeverata era a magiarismului. Tendintiele de germanizare ale imperatului desceptara pre magiari d'in somnu, si eta, tendintiele imperatului Iosifu influentiara asupra loru, nascundu-se in ei poft'a de magiarizare in gradu potentiatu. Dupa nesuintiele de reformare ale imperatului Iosifu se intempla ca, in urm'a intrigeloru si a presiunii magiare, atatu in Ungari'a catu si in Croati'a si Transilvani'a se

agită ide'a unei legature mai strinse intre aceste tiere cu scopulu, d'a asigurá prin ace'a diferite constitutiuni ale tiereloru, si asié a le intari.

„Diferitele diete incepura in anii 1790 si 1791 a se ocupa mai seriosu de acea uniune proiectata. Cu incetulu, dieta croata renuncia totu mai multu la prerogativ'a sa; asié sp. es. ea decise in an. 1790, d'a uni administrarea regatului triunitu cu Ungari'a. Dieta Transilvaniei declará d'in partea sa in 1791, a intrá in legatura mai strinsa cu Ungari'a, resevand-u-se inse nedependintia constitutiunala a Transilvaniei. Chiaru asié voia si Croati'a a-si vedé garantata, pentru tote casurile, nedependintia sa ca regatu autonomu. Inse magiarii nesuira de adreptulu a nimici nedependintia acestoru tiere, magiarisandu-le prin intruducerea limbii magiare.

„D'in nenorocire, Croati'a avea atunci, ca si acum'a, Magiaronii sei, cari cu incetulu subordinara acestu regatu Ungariei. Intr' ace'a, uniunea Transilvaniei cu Ungari'a remase inca unu pium desiderium.

„Vení apoi anulu 1848. Croatii, suprematisati si insielati in sperantiele loru, se radicara si se rupsera de cãtra Ungari'a. Signalulu fu datu: poporulu transilvanianu inca se radica contra domniei magiare. Nime nu era mai surprinsu de schimbarea cea grabnica d'in Ungari'a, decatu insi-si magiarii. Ei cunosceau periculu revoltarii croate. Cu tote ca pre la finea anului 1847 si la inceputulu lui 1848, magiarii nu voiau se scia nemic'a de Croati; cu tote ca Kossuth declará in dieta, ca nu cunosce neci una Croatia ci numai comitate croate, cerendu, ca in decursu de siese ani se se impuna Croatiloru limb'a magiara: erumperea revolutiunii amutí numai decatu pre magiari. In zedaru se jorau ei acum ca voru recunosce drepturile natiunei croate, — ca ei a fostu pre-tardiu.

„Totu de-una-data inse se agita forte cumplitu in Transilvani'a pentru uniunea cu Ungari'a. Devis'a magiariloru era: Uniune seu morte. Ei cereau uniunea perfecta a ambeloru tiere in interesulu unitatii natiunale si alu identitatii de dreptu. Ministeriulu ungurescu de atunci numi, in unu cerculariu, acasta uniune dorita una contopire a ambeloru natiuni sorori. Magiarii transilvanieni votara in 1848, in tota fuga, acasta uniune, neconsiderandu protestulu Sasiloru si alu poporului romanu precumpenitoriu; inse articulu I relativu la acasta uniune nu a obtinutu deplina putere de lege.

„In Transilvani'a a domnit'u pana la anulu 1848 una minoritate absoluta asupra marei majoritati a poporului romanu. D'in mediu loculu seculului alu 15 Romanii au fostu eschisi, ca natiune, dela tote drepturile politice. Acum'a, in momentulu candu sperau a fi la finea suferintiloru loru seculare si cereau cu energia recunoscerea publica-politica a natiunei loru, era imposibilu, ca ei se primesca uniunea, carea avea de scopu contopirea ambeloru natiuni sorori. Cerendu pentru sine drepturi, ei au voitu a se aperi chiaru contra acestei contopiri cu magiarii. Neci Sasi n'au avutu voia d'a fi contopiti, ci voiau a-si conserva si pre venitoriu natiunalitatea si constitutiunea loru. Urmarea acestoru-a fu revoltarea Romaniloru si a Sasiloru contra asupritoriloru magiari.

„Catastrofa aduse nenorocire mare asupra Ungariei. Este imposibilu a nega cauzele si strinsa solidaritate a miscamentului croatu si transilvanu. Croati'a si Transilvani'a au luptatu pentru natiunalitatea si independintia loru politica.

„Daca cercetamu situatiunea presinta d'in Ungari'a, innainte de tote trebuie se recunoscemu, ca magiarii voiescu asta-di, mai multu ca veri si candu, a centralisa si magiarisa. Ei au dechiaratu acasta de repetite ori in publicu. Uniunea Transilvaniei cu Ungari'a s'a executatu de parlamentulu pestanu in modu fortiatu; doveda este opusetiunea d'in Transilvani'a, starea exceptiunale mai de trei ani si gendarmii. In Ungari'a si Transil-

vani'a domnesce, in modu suveranu, limb'a magiara. Procesulu de contopire a ambeloru natiuni sorori a inceputu.

„Daca ni indreptamu privirea a supra Croatiei, ni se presinta, contra vointiei noastre, in impacarea de asta-di si in intrebuintiarea ei d'in partea magiariloru icon'a trista d'in 1790 si d'in anii urmatori, carea a provocatu catastrofa ce a urmatu mai tardiu, inse cu consecintie mai triste.

„Nu este greu a face conclusiunea d'in ambe aceste premise. Magiarii au esperiatu degia in 1848, ca nu este consultu d'a procede cu atat'a desconsideratiune facia de opusetiunea croata. Deci ei fure de asta-data mai circumspecti, realizandu cu necazu mare si cu ajutorulu Magiaroniloru una impacare „provisoria”. Inse si impacarea acasta asié este facuta, incatu magiarii o potu respecta seu nimici, dupa placu. Politic'a magiariloru se pote resuma, fara indoiele, in urmatoriele: „Candu procesulu de contopire a natiuniloru sorori va fi aproape de completa sa reuse, adeca, candu Ungari'a si Transilvani'a voru fi in deplinu centralisate si magiarisate, atunci vomu fi destulu de tari; atunci vine rondulu la Croati'a si la celelalte tiere danubiene de media-di pana la Marea-Negra, si marele Magyarorszag este creatu.” Mediu-loculu principalu pentru ajungerea acestui scopu este honvedismulu, a carui-a organizare se urmaresce d'in tote poteriile. De aici vine si esigintia unei provincialisari rapide a confiniului militariu; armele trebuiescu luate d'in manile Slaviloru si ale Romaniloru.

„De-si n'amu crediutu neci una-data in posibilitatea realizarii unui asemene programu, trebuie totu-si se recunoscemu, ca insa-si incercarea de alu realizá, pote fi fatala pentru Ungari'a si pentru poporele nemagiare d'in imperiulu lui St. Stefanu.

„Dreptu-ecasta este detorintia nemagiariloru, d'a conjura cu energia si solidaritate, pre cale pacinica si constitutiunala, catastrofa amenintatoria. Mai vertosu Croati'a si Croatii nu trebuie se uite neci una-data, ca restituirea autonómiei Transilvaniei este in gradulu primu in interesulu Croatiei, ca-ci nemic'a nu pote aperi mai tare pre Croati contra vointiei Maghiariloru, decatu esistintia unei Transilvanie autonome. Intre nesuintiele Croatiei si ale Transilvaniei domnesce unu necsu intimu. Poporulu croatu si transilvanu, respective romanu, lupta in modu egal pentru libertatea sa natiunale si de dreptu publicu. Dreptuce, Croati'a si Transilvani'a sunt aliatii naturali chiaru prin pusetiunea loru facia de imperiu.

„Infintieze guvernulu magiaru inca pre atate gendarmerie in Croati'a si Transilvani'a: aceste tiere frumose, aceste popore potinte, — daca si voru aperi cu energia si solidaritate, ca pana aci, interesele loru comuni, — preste putienu voru trebui se-si recascige, pre deplinu, pusetiunea loru natiunale si de dreptu publicu.

„Inse chiaru de una asemene procedere se temu magiarii in gradulu supremu, si pentru ace'a nu o potemu in destulu recomandá; ca-ci pana candu pre citadel'a regesca d'in Bud'a nu va fal-fai langa stindardulu ungurescu si croatu si tricolorulu transilvanianu, pana atunci nu va esiste pace pentru Ungari'a si salute pentru Croati'a.

A duna rea generala a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu nu este departe. Ea se va tiené, in acestu anu, la Naseudu. Anu dori, ca fratii naseudeni se nu intardie a face tote pregatirile necesarie spre acestu scopu. Va fi bine, daca se va alege de timpuriu comitetulu, care va ave a se ingrigi de localitatea adunarei si de primirea osetiloru numerosi cari, speramu, se voru grabi d'a se infatisia si in acestu anu d'in tote partile locuite de romani la acasta adunare salutaru si

natiunale. Să nu uităm că Asociațiunea transilvană pentru literatură română și cultură populară romană este numită a aduce Romanilor cele mai mari folose spirituale și materiale, dacă o vom sprigină tot din toate puterile. Credem că a fi făcutu servitiu atât de mare și fratilor născuți prin această notă, carea s'ar' paré, pote, pré-pripita.

Tragemu atentiunea lectorilor nostri a sup'ra următoriei epistole ce ni se comunică, cerendu totodată spriginulu loru celu mai caldurosu, la care nobilă junime română de la toate academiile și universitățile apelează :

Comitetulu centralu alu studenților rom. acad. pentru serbarea de amintire la mormentulu lui Ștefanu celu Mare.

Onorab. Domnule !

Pentru primă ora junii romani de la toate academiile și universitățile române și străine, au decisu a se întruni la o comună serbare românească pre pământulu celu clasicu alu Bucovinei.

Acolo, între murii mănăstirii de la Putna, jacu de trei secole și mai bine sacrele oseminte ale unui erou roman, carele cu braciulu său puternic a fostu celu mai mare aperiatoriu alu romanismului în oriente, și alu civilizațiunei creștine în secolu alu XV. Elu a înfrantu incursiunile barbare, nu numai spre gloriă și fericirea națiunei române, ci și spre binele Europei întregi.

Ștefanu celu Mare este acelu bravu, și mormentulu lui e loculu santu, la care voiescu să alerge fiii „mamei noastre veduvite“, ca să depuna în numele ei tributulu de recunoștință și pietate, ce de multu i detoresce; la mormentulu lui Ștefanu fiii națiunei române și voru plecă genunchii și voru sarută fierbinte țierin'ă strabună, — „de alu său curagiu, virtute, și voru aduce aminte, și ei patriotismulu de-acolu lu voru invetia“, — cum eschiamă poetulu filoromanu.

Una urnă antică română de argintu cu inscripțiune istorică va fi miculu daru, pre care junimea română academică lu va depune în memoriă gloriosulu principe, pre mormentulu lui în diu'ă Sante-Mariei, an. 1870.

Totu romanulu va fi invitat să asiste la această serbare marțială, „candu fiii d'unu sange se lega între sine... a nu lasă prăda mariei strabună...“ — Fia-care barbatu alu națiunei noastre, suntemu convinsi, va sprigină cu caldura inițiativă junilor romani.

Cu deplină încredere ne adresăm dar' către totu inteligentii patrioți romani și cu deosebire către DVoștra, Domnule, și ve rogăm : să conlucrați în cerculu DVoștru spre realizarea acestei idee; să dati spriginulu moralu și materialu junimei române, ca să pota arangia o festivitate de mână de poporulu romanu.

Domnule ! Lumea civilizată caută astăzi cu acceptare la poporulu romanu. Să demonstrăm lumii, că geniulu poporului nostru viedia; și-i arătăm, că națiunea noastră întielege misiunea sa în momentulu candu scie să pretiuască și să glorifice faptele marilor săi barbati !*)

Vien'ă, în Mariu 1870.

„În numele comitetului centralu :

Presedintele : Casariulu : Secretariulu :
Nic. Teclu, Petru Bită, M. Eminescu.

Discursulu dlui Ionu Brateanu

tienutu în sala Statineanu în 5. maiu a. c.

(Urmare.)*

Este în adevăru, unu ce doveditu, că o națiune, care scie să si apere interesele sale d'in intru, este cu atât mai capabilă să si apere drepturile sale naționale, candu unu inamicu d'in afara aru voi să i-le atace (aplauso.)

De aceea, o repetu, sum fericitu că, înca în vigoarea vieții mele, amu ajunsu să vedu națiunea mea în starea această, să potu dice că Romani'ă nu mai pote fi în pericolu, ori câtu de numerosi aru fi vrajmasii săi d'in afara.

Dacă înse, d-loru, eu potu avé această fericire, pentru că, fiindu liberu, amu potutu să audu vocea d-vostre, să

*) Contribuirile făcute pentru scopulu serbarei, a cumperării urnei consecrative, s. c. l., se voru publică la tempulu său. De cum-va aru prisosi vre-o sumă ore-care, această se va întrebuintă pentru scopuri naționale binefăcătoare, după cum se va decide la faci'ă locului.

Tote sunt a se adresă comitetului centralu, sub adresă : „Nic. Teclu, Wien, Hotel National.“

*) Vedi Nr. trecutulu alu „Fed.“

sentu suferințele d-vostre — puterea executivă n'a ajunsu înca acel. Causă este că ei i-sunt închise toate obloanele și nu a potutu vocea d-vostre să petrunda până la urechile ei, și fiindu că i s'au tăiatu, și s'au închis midiu-locele de a aud, de a vedé, de a senti vointă națiunii, de aceea o vedeti că a urmatu pre drumulu care, cu dreptu cventu, ingrigesce tota națiunea.

În adevăru, d-loru, după unu anu și diumătate de o administratiă pre care nu o judecăm eu astăzi, căci a judecatu-o țieră întreaga — și care a trebuit să fie condamnată, de ora-ce a cădiutu sub greutatea peccatorulu sale (aplauso) — cine este ore omulu care a venit ca să ve dăe satisfacțiune, ca să repare toate gresialele trecutulu, ca să îndrepteze toate relele ce s'au făcutu intereselor celor mari ale națiunii ?

Acelu omu, d-loru, este d. Manolache Costache ! Eu nu amu fostu în București, nu știu pre ce scara s'a suitu, pre ce ferestru a petrunsu d. Manolache Costache în palatu, fiindu că, negresitu, nu a intratu pre drumulu constituționalu, pre drumulu celu mare (aplauso). Dar' o să-mi dicitu : de ce prejudecati ? De ce n'a dicitu, precum dicitu unii, că să acceptăm, să vedem ?

Ei, d-loru ! Cum pote să accepte unu omu maturu, unu omu cu judecată, unu omu în toate sentirile lui, cum pote să accepte ce-va de la d. Manolache Costache ?

Asi voi, d-loru, să ve dau unu exemplu mai pipaitu, dar' me sentu ore-cum strimtoratu. Cu toate acestea, de-si știu că într'unu parlamentu, într'o adunare, unde este deprindere ca discutiunea să se marginească în ore care limite, să se menționa la înaltăimea ce o cere tribun'ă, asemeni exemple se dau rare ori, să-mi permiteți aici, într'o adunare intimă, familiară, a întrebuintă forme, expresiuni pre cari chiaru societatea engleză, cea mai corectă, cea mai puristă, le întrebuintieza în meetinguri, în întrunirile particulare, pentru că reproducu într'unu modu mai palpabil, mai sentitoriu, ideă pre care vré cine va să o exprime. Asi d'ar', d-loru, mi-veți permite a aduce și eu unu asemenea exemplu : Ce ati dice de o femea, a cărei-a vieții este cunoscută de lumea întreagă, o femea care a insielatu pre mai multi barbati, candu ati vedé că unu ore-cine o ié de socia ? (ilaritate.) Negresitu că toti l'ati condamna; căci întielegeti bine că, dacă unu copilul fără experientia potea să facă asié gresiele, unu popor acésta nu-i-este permisă nici-una-data. Dar' o să-mi dicitu unii d'in d-vostre : d. Manolache Costache nu este singuru : elu are mai multi tineri în giurulu său și cei tineri nu au ore nici unu pretiu ? — Asié este, aveti dreptate ; de câtu éta ce amu vediatu în unele societăți civilizate, — pre la noi, d'in norocire, aceea civilisatiă nu a petrunsu înca cu totulu.

Amu vediatu, domniloru, că femeia cu una vieții desfrânată, ca această de care ve spusci, candu vré să se duca în lumea care nu o cunosc, ié câte unu copil, și dacă nu pote să gască, lu închiriază chiaru, pleca cu elu de mână (ilaritate), . . . se primbla prin gradine publice, ca să facă pre lume să eréda că este o muma onestă, încungiurată de copilasii săi (aplauso), că este virtutea personificată ! Câte unu bietu teneru, vedindu-o, se ié după d'ins'ă, se esalteza ; după ce înse l'a prinsu în cursă, femeia dă drumulu copilului. (ilaritate — bravo).

Domniloru, unu teneru pote să se insiele, dar' noi, cari cunoscem pre această muma, p'acelu modelu de virtute, pre această muma care vine cu copilasulu de mână, nu ne potem insielă, și, dacă ne-amu insielă, fiti îndintiați că, îndată ce amu cadé în cursă, copilulu i se va dá drumulu.

Nu amu să-i facu biografiă d-lui Manolache Costache : domni'ă lui este destulu de bine cunoscutu, atât d'incolo peste Milcovu, câtu și aici. Domni'ă lui a făcutu parte d'in corpurile legiuitorie ale țierei și d'in puterea executivă. Întrebati pre Craioveni, întrebati pre Ploieseni, întrebati țieră întreaga despre domni'ă lui, și ea ve va spune ! (Aplauso.)

Voci. Lu scimu.

Dar', domniloru, d. Manolache Costache a profitatu de una împregiurare, care a făcutu pre multi să credă, că Cotoiulu pote să se calugaresca (ilaritate), și éta cum : D. Manolache Costache eră amicu intimu, prietenu de anima, frate de cruce alu fostulu Domnu Cuza.

Eu amu fostu ministru alu fostulu Domnu Cuza, după ce cădiuse d. Manolache Costache d'in ministeriulu de la Iasi, și știu totă afecțiunea și totă influență ce avé asup'ra fostulu Domnu ; fiindu că totu ce se aduna se semena. Înse a venit unu împregiurare care a făcutu a se despartî : aceea împregiurare putieți o cunosc și de această a lasatu pre lume să se indoiescă și să dica, că d. Manolache Costache n'a voit să între cu totulu pre drumulu care vré să-lu urmaresca Printiulu Cuza.

Printiulu Cuza, fostulu Domnitoriu, voiă să facă lovitura de Statu, voiă să ié dictatură. D. Manolache Costache eră totu de acel-si sentimentu și totu de această opiniune, dar' executiunea acestei a fostu causă, că s'a despartitu. D. Manolache Costache voiă ună lovitura de Statu cu fostii privilegiați, cu boerimea veche și în numele principiilor celor vechi. Domnulu Cuza, care eră mai inteligent de câtu d. Iepurénu, a întielesu că ună

lovitura de Statu, făcută cu dis' a boerime, nu eră în favorea lui : elu eră să remana ună papusă ; a preferitu dar', ca omu inteligent, ca unu despotu inteligent, pre d. Cogalnicénu, ca să facă ună dictatură cu armată și poporulu, în numele interesulu poporului, fiindu că eră securu, că va remană singuru stapanu ; pre candu, cu sistemulu dlui Manolache Costache, eră să fie slavulu boeriloru, dictatură se faceă în favorea boeriloru, er' nu în a lui Cuza.

Éta ce i-au despartitu și, după ce Cuza a făcutu dictatură cu Cogalnicénu, care propunea midiloce ce conveniau mai bine lui Cuza, atunci Domnitoriu Cuza, întelind pre siosea pre dnulu Manolache Costache, i-a făcutu unu semnu de bataie de jocu, unu pic de néz, cum dice Francesulu. (Aplauso, ilaritate). Vedeti însemnateea ce a avutu această salutare semnificativă, demna de Domnulu care o faceă și de fostulu său amicu și ministru, care o primia (aplauso, ilaritate.)

Dar', d-loru, poteti să dicitu d-vostre, că toate aceste sunt inventiuni de ale mele, fiindu că nu eram în afacerile publice pre atunci. Ei, d-loru, d-lu M. Costache s'a insarcinat singuru să ve spună cugetările sale de la 1866 și până astăzi.

Luati toate cuvintele d-lui, toate raporturile d-lui, și veti vedé că toate sunt contr'ă regimulu constituționalu, contr'ă regimulu care a triumfat de la 66 încoco, și în favorea regimulu regulamentariu (aplauso.) În trecutulu d. M. Costache a fostu celu mai infocat contr'ă improprițării ; d-sa a făcutu, este știutu, legea cea mai asupritoria și mai impopulară asup'ra preseii. De atunci încoco d. M. Costache a sustienutu mereu, că în Romani'ă este unu spirit de anarhia, unu spirit revoluționariu, ba înca a întrebuintiatu cuvinte cari nici nu le întielegeti d-vostre, căci ele n'au nici unu sensu la noi, a vorbitu de comunismu și a disu, că trebuie legi aspre, trebuie mână de feru, ca să pota să stingă acele idee, să cureție societatea română de această cangrenă care, după d-sa, se chiama anarhia și comunismu, și care, după d-vostre, este libertatea de care aterna esistență națiunii române, (aplauso, aprobatiuni).

Domniloru, nu știu dacă ati cetitu manifestulu d lui M. Costache, sub forma de circulare către prefecti. Ca să-i dă ore-care aparintiă, d-lui a pusu de l'a subscrisu totu ministrii, tinerii săi amici, pre cari a voit să-i face complici. Negresitu, d-loru, că alti oratori voru veni să spună câtu acelu actu este de anti-constituționalu ; căci a se adresă la prefecti, a-si face profesiunea s'a de credință către d'insii, este a consideră această țiera ca cucerita de ună mână de omeni, cari ei singuri sunt țieră legală, cum a disu-o unu jurnal. — Unu ministeriu constituționalu trebuie să si facă programă și să vină a o espune înaintea reprezentatiunii naționale, ori care ar' fi aceea reprezentatiune națională ; căci nu d-nulu M. Costache trebuie să nege acelei adunări legitimitatea sa fiindu că d-lui faceă parte d'intr'insa, faceă parte d'in majoritate și venise totu în acel-si modu, cum venise și cei-alți membri ai majorității (aplauso prelungite). Dar', dacă n'a făcutu-o și a desolvatu Cameră, de ce n'a venit înaintea suveranității naționale de la care decurge puterea legislativă a țierei ? De ce n'a venit înaintea alegătoriloru, căci alegătorii, d'in diu'ă candu Cameră legiuitoria se desfrână, devinu suveranitatea națională, reintra în drepturile puterii legiuitorie ? Prin urmare d. M. Costache trebuie să si facă profesiunea de credință către țiera, către alegători, către suveranulu legitimu, er' nu către prefecti. D. M. Costache înse nu vre ca să urmeze pre această cale legală, fiindu că vrea să facă ca țiera să piérdă urmele constituționale, să se ratecescă pre căi arbitrare și despotice (aplauso). D. M. Costache pote avé numai o singură scusa : această că listele electorale nu conțienu într'inselu, în mare parte, de câtu alegători fabricati de administratiune și că, prin urmare, deputatii avendu a fi numiti de prefecti, d-lui trebuie să se adreseze către prefecti, ca izvorulu de unde arc să procedă suveranitatea națională.

Numai astu-felu se pote esplică manifestulu său. Altmintre elu este unu actu nedemnu și necalificabilu. Alți oratori voru veni ca să-lu analizeze, ca să v'arete că d. Manolache Costache a voit de la începutu să arunce grodia în animele alegătoriloru ; că, venindu, în profesiunea sa de credință, care este menită să de asigurare țierei de intențiunile sale constituționale, a dice prefectiloru să sugrumo ori ce încercare d'in partea unei minorități, care ar' voi să subitua majoritatea, d-sa spune d'inainte alegătoriloru să nu se duca la alegeri, căci au să o pata. Această negresitu n'o spune pentru capitală și pentru orasiile cele mari ; ci pentru cele-lalte părți ale României, unde fiindu populațiunea risipită, neavendu destulă putere morală, neavendu țieră unei mari adunări de omeni, s'ar' poté mai lesne intimidă și guvernulu ar' dobândi efectulu doritu, și totu de-una dată ar' avé aerulu, că alegerile se facu în totă libertatea. Acestea, cum dicitu, le voru trată negresitu alții : eu am să atingu ună altă cestiune.

(Finea va urmă.)

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 30 maiu.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Széll. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Iul. Andrassy, b. Ios. Eötvös, Stef. Gorove, Colom. Bedekovich, Balt. Horváth si Iosifu Szlávy.

Dupa cetirea si autenticarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, presedintele pune pre biuroulu camerei mai multe petitiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie.

Colom. Széll cetesce raportulu comisiunei financiare, relativu la sporirea speselor cauzate prin imultirea numerului judecatoriloru dela tribunalele de apellatiune. Totu de-una-data relateza despre esarendarea canalului Franciscu.

Ladislau Szógyéni relateza d'in partea comis. centrali despre proiectulu de lege relativu la construirea călii ferate Essek-Sziaszek-Karlstadt.

La ordenea dilei urmèza proiectulu de lege despre construirea căliloru ferate Muncaciu-Stry si Eperjes-Tarnow.

Eduardu Zsedényi presinta unu proiectu de conclusu, conformu carui-a ministeriulu este impoternicitu, ca sè incepa negociatiunile de concesionare relative la călile ferate Muncaciu-Stry si Eperjes-Tarnow, si dupa acea contractulu inchiaiatu sè-lu asterna camerei spre aprobare.

Dupa una desbatere lunga si viua, camer'a respinge raportulu comisiunei centrali, primindu proiectulu de conclusu alu lui E. Zsedényi.

Se pune in desbaterea camerei proiectulu de lege despre modificarea punctului b) d'in §. 2. alu art. de lege XLV d'in 1868; conformu proiectului d'in cestiune, lini'a ferate laterale Muresiu-Osiorheiu are sè se desparta de lini'a principale resaritena la Cociardu, era nu la Herendu, precum dispune §-ulu 2 alu art. de lege XLV d'in 1868.

Ladislau Tisza, luandu cuventulu, dice, cã din-sulu vorbeace in interesulu cetãtii Turd'a, carea ar' seraci de totu, daca comericiulu, care pãna acum'a a fostu concentratu in ea, i-s'ar' dã prin calea ferata una alta directiune; de altmintrele, continua oratorele, chiaru si consideratiuni politice si natiunale economice pledeza, ca lini'a ferata sè se duca preste Turd'a; dreptu ce presinta unu proiectu de conclusu, conformu carui-a calea ferata resaritena sè se duca d'inderetrulu Clusului preste Turd'a.

Bar. Gavriila Kemény spune cã aci nu este locul d'a vorbi despre schimbarea directiunii, pre carea o propuse vorbitorulu antecedente, ci se trateza numai, daca lini'a laterale Muresiu-Osiorheiu sè se desparta de cea principale la Herendu sãu Cociardu; dreptu acea adopta proiectulu de lege.

Ludv. Papp vorbindu contr'a proiectului, doresce, ca lini'a d'in cestiune sè se duca preste Herendu la Nyárad. — Lud. Déakly partinesce proiectulu de conclusu alu lui Lad. Tisza. — Comisariulu guvernului Hollán spune, cã proiectulu de lege d'in cestiune n'are nemio'a d'a face cu trasarea liniei ferate preste Turd'a, ci aci este vorb'a despre statorirea punctului, unde sè se desparta lini'a laterale Muresiu-Osiorheiu de lini'a principale; oratorele recomanda camerei primirea proiectului d'in discutie. — Se primesce in generalu si specialu, era proiectulu de conclusu alu lui Ladislau Tisza se transpune comisiunei intrunite, financiaria si pentru călile ferate.

Se pune in desbaterea camerei novellele facute la legea despre construirea călii ferate ung. de Nordu.

Vilhelmu Tóth-Pauliny respinge schimbarea directiunii călii ferate d'in discutie.

Siedintia se inchiaia la 2 1/2 ore d. m.

Siedintia de la 31 maiu.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Széll. Pre bancele ministeriali: b. Ios. Eötvös, Ios. Szlávy si Colom. Bedekovics.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei trecute, presedintele spune, cã deputatulu cetãtii Pósonu, Melchioru Lónyay, si-a depusu mandatulu fiindu cã ca ministru comunu de fincie trebuie sè petreca in Vien'a si, prin urmare, nu pote satisfacere detoritiei sale de deputatu. — Se iè spre sciintia, si presedintele este invitatu a ordinã alegere noua in Pósonu. — Dupa acea se presinta mai multe petitiuni, cari se tramitu la comisiunea petitiunaria.

Paulu Ordódy relateza, cã comis. verificatoria a verificatu alegerele deputatiloru Iuliu Beniczky si Nicolau Szathmáry, rezervandu-se terminulu legale de 30 zile pentru presintarea protestelor ce s'aru face contr'a alegei loru. Iuliu Beniczky se alege prin sorte, in sectiunea a cincea, era Szathmáry in a trei-a.

Col. Széll spune, cã comis. financiaria a adoptatu proiectulu de lege despre construirea călii ferate Bãtãszék-Dombóvár-Zákány. — Raportulu se va tipãri si tramite la sectiuni.

La ordenea dilei urmeza continuarea discutiunii a sup'ra proiectului de lege despre modificarea legii, relativa la calea ferata ung. de Nordu.

Dupa una discutie lunga si viua camer'a adopta, in generalu si specialu, proiectulu d'in cestiune cu modificatiunea data de deputatulu Paulu Madocsányi.

Se cetesce a trei-a ora si primesce definitivu proiectulu de lege despre modificarea legii, relativa la calea ferata resaritena. — Se tramite camerei magnatiloru.

Se punu in desbaterea camerei raporturile comisiunei economice, relative la petitiunea tipografiloru despre sporirea speselor de tipariu cu 20%, si despre facerea unei porti spre gradin'a veterinariiei d'in apropiere pre sem'a deputatiloru. — Raportulu primu se adopta cu reducerea la 10% a speselor de tipariu, era alu doilea se respinge.

Siedintia se inchiaia la 11 3/4 ore a. m.

Invitare

La conferintia literaria publica a societãtii de lectura a junimeii romane de la academi'a juridica si archigimnasulu d'in Oradea-Mare.

Societatea subscrisa si-implinesce o detoritie placuta, venindu a incunoscintia pre on. publicu, cã va tienè in 15 Iuniu, adeca miercuri dupa SS. Rosale, ser'a la 7 1/2 ore, conferintia literaria publica, cu cooperarea orcestrului si a corului tenerimeii seminarului domesticu, in sal'a Otelului la „Vulturulu Negru“, care productiune a societãtii va fi urmata de o academi'a limbistica (dechiamatiuni in mai multe limbe) d'in partea tenerimeii seminarului mentionatu dupa programulu urmatoriu:

A) Conferintia literaria a societãtii delectura.

1) „Cantecu salutaru“, in quartetu amestecat, de corulu vocale alu alumniloru seminaristi, sub conducerea maistrului de cantu Weinpoltor; si „Mersulu lui Mihaiu“, piesa musicale, esecutata pre violina si flauta de orcestrulu alumniloru seminaristi constatatoriu d'in: I. Maga, A. Nistoru, V. Szabó, stud. de clas. 8, A. Popu, de clas. 7, G. Bolchisiu, A. Lazinu, M. Popu, stud. de clas. 6, Tr. Farkas, de clas. 5, E. Bardosi, de clas. 2, cu ajutorulu Dlorn juristi: A. Catauca si A. Boni, sub conducerea maistrului de musica Modelack.

2) „Discursu de deschidere“, rostitu prin conducatoriulu societãtii Iustinu Popfiu.

3) „Venatoriulu“, cantecu natiunale in quartetu mestecat, intonatu de corulu mentionatu.

4) „Sentinel'a romana“, poesia de V. Alesandri, dechiamata de Iuliu Coroianu, jur. de an. III.

5) „Cavatina“, d'in opera: Uogo conte di Parigi, piesa musicale, esecutata pre violina si flauta de orcestrulu memoratu.

6) „Necesitatea unei academie romane juridice“, disertatiune compusa si rostita de I. Popu, jur. de an. II.

7) „Diorile frumoase“, cantecu natiunale in quartetu barbatescu, intonatu de corulu mentionatu.

8) „Regele Carolu“, poesia de Grãdeã, dechiamata de S. Andru, jur. de an. II.

9) „Mersulu lui Huniade“, piesa musicale, esecutata pre violina si flauta de orcestrulu memoratu.

10) „Concertu emulatoriu“ sãu „Romanulu in musica sa, in horele si povestile sale“, produsu de d. D. Suci, jur. de an. I, A. Catauca, I. Trifu, jur. de an. II, A. Boni, jur. de an. I, si I. Maga, stud. de clas. VIII.

11) „Frundulitiã“, cantecu natiunale in quartetu mestecat, intonatu de corulu mentionatu.

B) Academi'a limbistica a alumniloru seminaristi. Dechiamatiune romana:

1) „Nu desperati“, poesia de I. Vulcanu, dechiamata de A. Popu, stud. de clas. VIII.

2) Dechiamatiune magiara: „Éji látogatás“, poesia de Paulu Gyulai, dechiamata de Nic. Maioru, stud. de clas. VIII.

3) Dechiamatiune germana: „Der Traum Stefans des Grossen“, balada de Bolintinenu, tradusa de Staufe, dechiamata de G. Kerezsy, stud. de clas. IV.

4) „Cantecu cu echo“, quartetu barbatescu intonatu de corulu mentionatu.

5) „Ardelen'a“, piesa musicala, esecutata pre violina si flauta de orcestrulu memoratu.

6) Dechiamatiune francesca: „L'isolement“, poesia de Lamartine dechiamata de M. Popu, stud. de clas. VI.

7) Dechiamatiune italiana: „Rondinella pellegrina“, poesia de Tomasio Grossi, dechiamata de G. Sfurle, stud. de clas. VII.

8) Dechiamatiune romana: „Limb'a romana“, poesia de G. Sionu, dechiamata de Alesandru Popu, stud. de clas. VII.

9) „Cantulu lui Horea“, quartetu barbatescu, intonatu de corulu mentionatu.

10) „Potpourri“, d'in opera: „Trovatore“, piesa musicala, esecutata pre violina si flauta de orcestrulu memoratu.

11) „Discursu de inchiaiere“, rostitu de conducatoriulu societãtii.

* 12) In urma: „Resunetulu natiunale“ (Descapta-te Romane), esecutatu de corulu vocale si orcestrulu la-olalta.

Corulu si orcestrulu teneriloru seminaristi va cooperã d'in bunavointia Rdis. d. Ioanu Popu, canonicu abate, cavaleru si rect. semin.

Sal'a va fi ajustata elegantu. Intrarea gratuita. Dupa productiunea literaria se va arãngiã in acea-si localitate petrecere de jocu.

Sperãmu, cã pre on. publicu romanu d'in locu si d'in provincie, care manifestã, la tote productiunile nostre de pãna aci, o interesare atãtu de viua, ne va fericitã si la aceãta productiune si petrecere natiunala cu presintia sa multu pretiuita, conferindu si prin aceãta la incurãgiarea tenerimeii romane pre cariera marita a desvoltãrii natiunali, a sciintiloru si artiloru frumoase.

Datu in Oradea-Mare, d'in siedintia Societãtii delectura a tenerimeii romane, tienuta la 22. Maiu 1870.

Iustinu Popfiu, m. p. Ioanu Popu, m. p.
profes., conducatoriulu not. corespundinte.
societãtii.

Cãtra tote despartiemintele cercuale ale Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu!

Adunarea gen. a Asociatiunei transilvane tienuta la Sio me u t'a-M a r e in 1869, prin conclusulu sãu de sub p. XXI. lit. d), a decisu: „sè se faca unu registru (o forma de carte de auru) in care sè se intruduca numele acelor'a, cari se destingu prin beneficie pentru insãntarea literaturii romane si a culturii poporului romanu, incredintiandu-se conducerea acestui registru comitetului asociatiunei cu indetoritrea, ca la fia-care adunare gen. sè trecã in raportulu sãu, si relatiunea numeloru aceloru binefacatori pre cari, in decursulu anului, i-a aflatu demni, ca sè fia intrudusi prin Asociatiune in proiectatulu registru sãu carte de auru, ceea ce se va potè intemplã numai dupa aprobarea adunarei gen.“

Pre candu comitetulu Asociatiunei, conformu conclusului adusu in siedintia sa de asta-di 5. 57 p. II., are onore a aduce prin aceãta la cunoscintia totororu despartiemintelor cercuale ale Asociatiunei transilvane, degiã infintiãte si infintiãnd, susu citatulu conclusu alu adunarei gen.: totu odata pentru mai corespunditoriã efectuare a acelu-a-si, si-iè voia, pre calea dinarielor natiunali, a rogã pre acele despartiemente cerc. si respectiva pre directiunile acelor'a, ca sè binevoiesca a relatiunã incoce, d'in tempu in tempu, despre acei barbati, cari s'au distinsu in decursulu anului prin beneficie, sacrificie si ajutorie mai considerabile — in interesulu promoverei culturii si literaturii natiunali — arãtandu cu tota esactitatea si sumele sacrificieloru, ajutorieloru sãu fundatiuniloru facute, cum si scopulu destinatiunei acelor'a, ca asiè, acestu comitetu, pre bas'a ataroru informatiuni si date esacte, sè pota referã la fia-care adunare gen. in cestiunatulu objectu.

D'in siedintia estra-ordinaria a comitetului Asociatiunei transilvane, tienuta la Sabiu, in 12 Maiu an. 1870.

Ioanu Iannia, I. V. Rusu,
V-presedinte. Secretariu II.

Protocolulu

Conferintiei districtuale, conchiamata prin O. D. v. a. diaconu de Vasaia du, Paulu Papp, in intielesulu regulamentului: A magyarországi kath. egyház autonómiaját szervező gyűlés tagjainak választási módozata in Vasiadu la 14 Martie 1870.

Domnulu protopopu, ca presedinte, deschidendu conferintia, desemnã in terelele, cari ne constringu ca, punendu umeru la umeru, sè conlucramu cu poteri unite la maretulu actu alu autonomiei basericeii nostre gr. catolice, acum candu inimicii seculari si neimpacati ai catolicismului tindu d'in respoteri a ni rapd drepturile, si se nesuescu a restornã d'in temelie totu ce e catolicu, si asiè a ne nimic. Dreptu acea provoca membrii conferintiei sè voteze pentru deputatulu tramitiendu la congressulu magiaru cat. de Pest'a.

Membrii conferintiei, dupa lunge dispute si desbateri serioase, decisera unanimu: cã de-si scopulu congressulu cat. magiaru e santu si, in intielesulu strinsu alu cuventului, avemu acelea-si interese cu catolicii, — totu si nu potu participã la acelu congressu si, prin urmare, nu potu procede la alegere.

1) Pentru-cã procedur'a fratiloru catolici de ritulu latinu e imperiosa si prejudeca metropolitulu nostru legitimu, — pre care singuru lu cunoscemu de competinte d'impreuna ca Santiele loru, parintii dieceselor nostre, d'a ne potè provocã la cutare sãu cutare actu basericescu, a ni dã inviãtiuni si a ni impune.

2) Sute de ani au suspinatu romanii gr. cat., buna-ora ca patriarciu dupa Mantuitorulu lumei, dar' a lu vedè cu ochii loru trupesci nu s'au invrednicitu; — sute de ani, intre lacreme, asteptau romanii gr. cat. renoscearea arceiepiscopiei nostre gr.-cat. de Alb'a-Iuli'a, — a acestui foculariu alu romanismului, apusu prin intrigele straine. Ea reinviã prin stãrãntia si tacticã prudinta a

unoru barbati mari cari si-au eluptatu nume memoritoriu; reinviã ca fenicea d'in cenusia. Cu totii o amu salutatã ca pre unu mentoru alu drepturiloru nostru basericesc-natiunali. Era prin bul'a pontificiale furemu si suntemu ascosi de sub tutoratulu strainu, si recunoscuti de maturi, capaci de a ni direge destinele. De conduit'a fratiloru cat. de ritulu latinu inse ni e tema, ca nu cumva ei, prin supunerea nostra de buna voia, dupa assioma: „volenti non fit injuria“ sè-si arõge era-si dreptulu de suprematisare a supr'a baserecei nostre autonome, in detrimentulu nostru basericescu si nationalu.

Noi, ca romani, avemu drepturile nostre, interesele nostre particulari basericesc-natiunali, ai caroru tradatori daca ne amu face, blastemele nepotiloru si stranepotiloru ne aru urmari in morminte.

Asceptãmu dava ca Santia Sa metropolitulu, capulu provinciei basericesci gr. cat., in contielegere cu Santiele loru Epii sufragani, sè convoce sinodulu provincialu micstu unde, consultandu-ne si lucrandu unu regulamentu pentru alegerea deputatiloru, prin una delegatiune sè participãmu la congressulu de Pest'a.*)

Dupa-ce protocolulu, s'a recetitu, autenticatu si subscrisu, conferintia fu dechiarata de inchiata. Paulu Papp m. p., parocu ord. in Vasiavu, asessoru la s. scaunu si v. a. diac. distr., Gregoriu Nistoru m. p., parocu gr. cat. de Piscoltu, Ioanu Lazaru m. p., parocu de Nyir-Adom, Iosifu Cretiu m. p., parocu de Èr-Chenezu si notariu ad hoc, Ioanu Nemesiu m. p., par. de Galos-Petriu.

Bierthann, 22. maiu 1870.

Tinerimea romana de aicea, ieri a ttenutu o petrecere maiala sub conducerea invetiatorului Teodoru Avramu. Concursulu de omeni erã imposantu d'in locu si vecinetate.

Domnulu jude alu opidului Ioanne Fleisieru, concomitatu de multi oficiali, surprinsu de o vedere neasceptata, a radicatu unu toastu, prin carele si-a esprima bucuria animei, accentuandu cu gravitate, cã, de 700 ani, romanii cu sasii au locuitu acestu pamentu impreuna, er' acum e momentulu candu trebe sè traimu unii cu altii in adeverata concordia, fratietate si egalitate. Au urmatu apoi si alte toaste romane. In urma, bravulu invetiatoriu cu tinerimea de ambele secse incepura a intona melodie nationale cu una rara delicatetia. Parintii si publiculu numerosu erau incantati in gradulu supremu de progresulu si intelegentia tinerimei. Sèra se departara cu totii multumiti.

Èca ce pote unu singuru invetiatoriu carele si-cunosce sacra sa misiune; unulu ca acestu-a e demnu de tota recunoscintia. Dorimu ca cei-alti colegi ai densulu d'in fia-care comuna inea sè merite acèsta recunoscintia. Valeriu.

VARIETATI.

*(Dupa midilocirea Societãtei academice romane,) academiã de sciintie d'in Petersburg a tramisu la Bucuresci cele doue manuscrise ce posedã d'in Descriptiunea Moldovei, de principele Cantemiru. Unulu d'in manuscrise, de-si ne-complectu (lipseste cartea I si ce-va d'in a II-a), este forte preciosu, cã-ci are pre margini corectiuni autografice ale principelui autore. Acèsta are titulu:

Demetrii Cantemiri

Principis Moldaviae

Descriptio Moldaviae.

Autographum auctoris passim in margine.

Celu alu doilea manuscrisu porta acestu titlu:

„Demetrii Cantemiri, Principis Moldaviae Descriptio antiqui et hodierni Status Moldaviae.

Descripta ex apographo quod ejus filius mecum communicavit. Petropoli 1721.

S. Academica decopiãza aceste manuscrise si sperãm cã ne va dã o editiune mai complecta si cu testulu latinu alu operii acesteia, asiã de stiletã si cu lacune tradusa in 1812 la Monastirea Nèntiului. „Inf. buc.“

*(Dupa staruintia d-lui V. A. Urechia) cãtra celebrulu profesore, Decanulu facultatei si membru alu academiiei de sciintie d'in Copenhag'a, Dr. Steenstrup, Academiã de sciintie citata a tramisu Societãtei academice romane o forte preciosa colectiune d'in tote anele sale, de la fundarea Academiiei. Darulu

*) Ar' fi bine ca, inainte de convocarea si conclusele congressulu nostru, care singuru este indreptatitu a statorã tote raporturile generali ale baserecei nostre, sinodele tractuali d'in diferitele diecese gr. catolice, sè nu preocupe spiritele prin decisiuni, cari potu sè fia prejudiciose, precum este participarea la congressulu de Pest'a. — Dupa parerea nostra, una asemene decisiune nu cade in sfera sinodeloru protopopesci. De altmintrea, amu disu si dicemu, cã salutãmu pasiulu resolutu alu protopopiatulu de Vasiadu, de care, — sè nu ni sè iãe in nume de reu, — aveamu ce-va tema. Red.

acèsta de circa 100 volume ilustrate si multe cu nepotintia a se aflã in vendiarea librariloru, onora multu pre S. Academica si e o aquisitiune multu preciosa.

„Infor. buc.“

*(Serbarea aniversaria) a Societãtii romane de arme, pre alu careia drapelu este scrisu: „Onore, valoare, Romanismu“ se tteniu in 10 (22) maiu. La sferistulu ospetiuului, Dlu V. A. Urechia, presiedintele societãtii, radicã primulu toastu pentru unitatea natiunala dicundu, — cu allusiune la Carpati, — cã muntele Himalaia nu impedece ca pamentulu sè fia rotundu. D. Emiliu Costinescu, membru alu comitetulu societãtii, desfasiurã in toastulu sèu totu acèsta idea, dicundu, cã onorea si valoarea sunt mediu locale, era romanismulu este scopulu spre care trebuie sè se concentreze tote silintiele si aspirãrile sufleteloru nostre. Urmara alte toaste: pentru Regele tirului, Dlu Emiliu Costinescu, de Dlu V. A. Urechia; pentru presiedintele societãtii, de Dlu N. Orasiãnu; in fine, casariulu societãtii, Dlu A. Ducea, portã unu toastu pentru toti membrii societãtii. Serbarea, carea decurse cu cea mai mare veselã, se terminã la 8 ore ser'a

*(D'in Tier'a Oasiului in se scrie urmatoriele): Intelligentia romana de aici s'a intrunitu, in 26. aprilie a. c., in una conferintia, in carea a decisu, ca dlu protopopu alu Tieri Oasiului sè se puna in contielegere cu dnii protopopi, cu preutimea si inteligentia romana d'in cottulu Satu-Mare, pentru ca, inainte de pertratãrea proiectulu de lege despre organizãrea juridictiuniloru si comuneloru, sè presinte dlui ministru alu justitiei, Balt. Horvãth, una petitiune, invitandu-lu, ca pre bas'a legi de natiunalitate sè numesca judecatori romani in locurile locuite de ei, si acèsta cu atãtu mai vertosu, cu cãtu cu ocaziunea restaurãriloru cottense Romanii au fostu totu-de-unã delaturati si despiciati.

*(Protopopiatulu gr. cat. alu Sabiului inea substernã consistoriulu metropolitãnu de Albã-Iuliã rogãrea sa pentru convocarea congressulu. Daca tote protopopiatele nostre d'in tote diecesele aru urgitã acèsta cauza de primã importantia pentru basereceã nostra nationale gr. cat, congressulu s'ar' convocã numai decãtu, cã-ci Dlu ministru Eötvös nu ar' mai potè desprietii drepturile nostre basericesci. De altmintrea, daunã provine si d'in departarea atãtu de lunga a Prè Santiei Sale metropolitulu Vãncea care, in aceste impregiurãri forte fatali baserecei nostre, petrece la conciliulu d'in Rom'a.

*(D. Esarcu), direttore la ministeriulu culteloru si instructiunei publice in Roman'a, voiesce a supprime subventiunea ce se dã de cãtra Statulu romanu Societãtii academice, destinata a deveni puternicã temelã a natiunalitãtii romane, si acèsta tocmai acum, candu Societãtea academica se ocupa cu dictionariulu si a primitu de la Petruburgu manuscripte, netiparite inea, de a le lui Cantemiru. Daca acèsta scire, ce o luãm d'in „Romanulu“, se va adeveri: apoi marturisimu, cã nu scimu unde vomu ajunge.

*(Dorintie de separare ale baserecei reformate d'in Romania.) Noulu preutu reformatu d'in Bucuresci, Ludovicu Kantor, a elaboratu, in contielegere cu misiunariulu Martinu Czelder, unu operatu si l'a presintatu guvernulu romanu, pentru ca emigrantii de confessiunea elvetiana d'in Ungaria si Transilvania, sè fia, cu privire la regimulu loru baserescu, nedependinti de superintendentii d'in Ungaria si Transilvania. — Acèsta se conveniã sè se faca de multu.

*(Listele de subscriptiune) pentru a se oferã una medalã comemorativa orasiului Ploiesci care, in repetitele alegeri ale anulu 1869 si 1870, a ttenutu radicatu stendardulu libertãtii si alu legalitãtii si a scapatu astu-feliu onorea si demnitãtea natiunei romane; — se publica neintreruptu in colonele „Romanulu.“

*(Dlu Mateiu Millo, renumitulu nostru artistu si dramaturgu se afla, dupa „Gaz. Tr.“, in Brasiovu, unde va dã cãte-va representatiuni. Dlu Millo va plecã d'in Brasiovu in Bucovina, unde este a nume chiamatu. Salutãrile nostre!

*(De la conciliulu ecumenicu.) La serbarea Descensiunei Spiritulu Santu se voru publicã noule decretu de credintã relative la pap'a si infalibilitãtea lui, inse numai daca se voru terminã desbatorile. In Rom'a domnesce una inãtatiune estraordinaria. Chiaru si in Germania, in Baden, s'au inceputu agitãri pentru una baserica germana independinta. — Èca fruptele infalibilitãtii!

Sciri electrice.

Carlovitiu, 28. maiu. In siedintia de ieri si de asta-di a congressulu se desbatu cestiunea relativa la alegerea episcopiloru. Finindu-se desbãtãrea, cestiunea se puse la votare nominale si se primi cu 44 contra 22 voturi, ca congressulu sè aiba dreptulu de a alege pre episcopi.

Episcopulu Kegyelacz va protestã contr'a aceste decisiuni. (!)

Florentia, 28. maiu. Garibaldi a parasitu insul'a Caprer'a; trupele revolutiunarie se s'orescu.

Madridu, 28. maiu. Se dice, cã Primu va demisiunã la casu candu cortesulu nu va oferã egentelui Serrano atributele regesci.

Viena, 30. maiu. Neociatiunile de impacare cu notabili poloniloru se terminara ieri spre multumirea ambeloru pãrti. Polonii voru tramite fãra indoiela deputati la sen. imp. Regimulu promise a face concessiuni administrative si dechiarã cã va representã in sen. imp. punctele cele mai insemnate d'in resolutiune; d. e. li-va lasã investimentulu, legislatiunea comunale si de creditu etc. Cererea, de a li se dã unu ministru pentru Galitiã, precum si unu ministeriu teritorialu respunsabilu, nu s'a primitu; in locu de acèsta inse se va numi, pote, unu ministru fãra portfoiu pentru Galitiã.

Florentia, 30. maiu. In Umbria si in Statulu basericescu se ivira bande noue de insurgenti; s'au tramisu trupe papali si italiene in contr'a loru.

Carlovitiu, 30. maiu. In siedintia de ieri a congressulu s'au desbatutu art. 2, 3 si 4 d'in proiectulu de organizatiune. Propunerea majoritãtii comitetulu statoresce pentru patriarcu si episcopi voci virile, era numerulu membriloru congressulu lu statoresce la 75, d'intre cari 25 d'in tagm'a preutiesca si 50 mireni. Minoritatea voiesce numai 20 preuti si 5 reprezentanti ai scoleloru. Dr. Molosavljerics cere sufragiu universalu. Episcopulu Kegyelacz voiesce 41 mireni, 30 d'in cleru si 4 calugãri. Dupa una desbãtere lunga, se primesce propunerea majoritãtii.

Madridu, 30. maiu. Primu invitã pre deputatii absentia a veni si a participã la siedintia cortesulu de la 6. iuniu, in carea se voru pertractã obiecte de mare insemnate si se va relatã despre nesuntiele ministeriulu pentru constituirea stabile a regimulu.

Viena, 31. maiu. Alegerile dietali in Austria superiora, Stiriã si Silesia se voru face cãtra finea lui iuniu si inceputulu lui iuliu; dilele de alegere sunt degiã otarite.

Florentia, 31. maiu. Garibaldi inea este trasu in cercetare d'in causã miscãminteloru republicane. „Opinione“ anuncia, cã ducele de Parm'a si principele Ludovicu de Neapolea sunt aplecati a recunosce regatul Italiei.

Parisiu, 31. maiu. Imperatulu Napoleonu primi ieri in Tuillerie una deputatiune d'in departementulu Nièvre, carea i presintã una petitiune cu 19 mii subscriptieri. In acèsta petitiune se dice: „Cu cãtu libertatea cresce mai tare, cu atãtu mai multu Franciã are dreptulu a cere de la regimulu vostru, ca sè inaugureze respectãrea vointiei natiunale carea este celu d'antãiu d'intre principie; sè inaugureze securitatea, carea este bunulu celu mare. Siete milioane voci ceru acèsta de la Majestãta, si M. Ta le va audã; cã-ci ele au dechiaratã cã, „M. Ta este dreptulu, si daca se va recerã M. Ta va fi si puterea!“

Bern, 31. maiu. In Lugano se adunã una multime de fugari italiani si se duse la laculu de Como, inse fãu imprasciata de trupe; mai mult se reintorsera in Helvetia, pre cari apoi i-au prinsu si i-au arestatu.

Madridu, 31. maiu. Garriodo a propus in siedintia de asta di a cortesulu, ca sè se alegere fara amenare; eventualminte s'a primitu re public'a federativa. Raportulu comisiunei relatã la legea pentru alegerea monarcului dice: Desbãtãrea se va anunciã cu optu dile mai inainte, sè dintia respectiva va durã pana ce se va depune unu rege; alegerea va avè valoare chiaru si cã maioritãte de unu votu si regele va depune dupã alegere juramentulu pre constitutiune.

Parisiu, 1. iuniu. Una telegramu d' Siretu in Transilvania (?) datatu d'in 30. maiu adresatu comitetulu israelitiloru de aici, anunã cã in Botosiani s'a t mplatu sambeta una mactã grozavu, care durã pana la media-nopte si cã diu'a urmatoria s'au renoitu persecutiunile congidãniloru, cari apoi parasira cetatea.

Bursa de Viena de la 1. iuniu. 1870.

5% metall.	60.20	Londra	122.75
Imprum. nat.	69.65	Argintu	120.50
Sorti d'in 1860	96.80	Galbenu	5.20
Act. de banca	718.	Napoleond'or	9.70
Act. inst. cred.	253.60		

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMAN Redactoru respund. interim. IONU POBUTIU